

**UJĘCIE I WYCENA
NABYTEJ WARTOŚCI FIRMY
W KONTEKŚCIE UŻYTECZNOŚCI
SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

MACIEJ GIERUSZ

**UJĘCIE I WYCENA
NABYTEJ WARTOŚCI FIRMY
W KONTEKŚCIE UŻYTECZNOŚCI
SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2020

Recenzenci
prof. dr hab. Zbigniew Luty
prof. dr hab. Marzena Remlein

Redakcja wydawnicza
Julia Gierczak

Projekt okładki i stron tytułowych
Filip Sendal

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Publikacja sfinansowana ze środków Dziekana Wydziału Zarządzania
oraz Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-035-5

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel.: 58 523 11 37, 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. 58 523 14 49

*Wspaniałej żonie Ani
oraz trójce kochanych dzieci*

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Ewolucja pojęcia wartości firmy oraz jej ujmowania i wyceny	17
1.1. Istota wartości firmy	17
1.2. Narodziny pojęcia wartości firmy	31
1.3. Alternatywne koncepcje goodwilla	36
1.4. Ewolucja ujęcia rachunkowego wartości firmy w przepisach amerykańskich	41
1.5. Zmiany podejścia księgowego do goodwilla w regulacjach brytyjskich	53
1.6. Ujęcie wartości firmy w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR) i Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)	60
1.7. Wartość firmy w polskich regulacjach w XX wieku	73
1.8. Podsumowanie	80
Rozdział 2. Wartość firmy w MSSF 3, wybranych regulacjach krajowych i międzynarodowych	83
2.1. Ujęcie, wycena i prezentacja nabytej wartości firmy według MSSF 3	83
2.2. Porównanie rozwiązań MSSF 3 z ustawą o rachunkowości	102
2.3. Porównanie MSSF 3 z przepisami niemieckimi – Handelsgesetzbuch (HGB)	121
2.4. Porównanie rozwiązań MSSF 3 z regulacjami amerykańskimi – US GAAP	125
2.5. Podsumowanie	132
Rozdział 3. Analiza koncepcyjnej spójności zasad rozpoznawania i pomiaru wartości firmy w świetle Założeń Koncepcyjnych oraz MSR/MSSF	135
3.1. Aktywa według Założeń Koncepcyjnych MSSF	135
3.2. Pojęcie i zakres wartości niematerialnych w świetle MSR 38	140
3.3. Wartość firmy jako skutek przeszłego zdarzenia	146
3.4. Wartość firmy jako składnik kontrolowany przez jednostkę	149
3.5. Wartość firmy jako źródło przyszłych korzyści ekonomicznych i prawdopodobieństwo ich realizacji	151
3.6. Wiarygodna wycena wartości firmy	157
3.7. Wartość firmy a zasady rachunkowości	166
3.8. Podsumowanie	171
Rozdział 4. Analiza wartości firmy w sprawozdaniach finansowych spółek giełdowych sporządzanych według MSSF i US GAAP	175
4.1. Podmioty objęte badaniem	175

4.2. Przedmiot i ograniczenia badania	177
4.3. Zakres badania i przeprowadzone testy	182
4.4. Podsumowanie	209
Rozdział 5. Prawa do jednostek zależnych jako alternatywa dla wartości firmy	213
5.1. Nowe spojrzenie na definicję wartości firmy – pojęcie praw do jednostek zależnych	213
5.2. Wycena „praw do jednostek zależnych” na dzień początkowego ujęcia	222
5.3. Wycena „praw do jednostek zależnych” na kolejny dzień bilansowy	245
5.4. Ustalanie wartości „praw do jednostki zależnej” w szczególnych przypadkach . . .	263
5.5. Podsumowanie	282
Zakończenie	285
Bibliografia	291
Spis tabel	301
Spis schematów	303
Załączniki	305
Załącznik 1. Podmioty zakwalifikowane do badania	305
Załącznik 2. Zakres badania – przykładowe dane podlegające analizie	309